

TILLÄMPNINGSSANVISNINGAR FÖR OPF-KL OCH PBF

SVEDALA KOMMUN

SVEDALA KOMMUN

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL och PBF

Innehållsförteckning

1. PENSION TILL FÖRTROENDEVALDA	3
1.1. DEFINITIONER	3
1.2. PENSIONSMYNDIGHET	3
1.3. ANSÖKAN OM FÖRMÅNER	3
1.4. UPPGIFTSSKYLDIGHET	3
1.5. OMFATTNING	3
2. INFORMATION	4
3. OMSTÄLLNINGSSTÖD ENLIGT OPF-KL	4
3.1. AKTIVA OMSTÄLLNINGSINSATSER	4
3.2. EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD	5
3.3. FÖRLÅNGT EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD	7
3.4. INFORMATION	8
4. PENSIONSBESTÄMMELSER ENLIGT OPF-KL	8
4.1. ÅLDERSPENSION	8
4.2. EFTERLEVANDESKYDD	9
4.3. SJUKPENSION	9
4.4. FAMILJESKYDD	10
5. PENSIONS- OCH AVGÅNGSFÖRMÅNER ENLIGT PBF	10
5.1. ÅLDERSPENSION	10
5.2. SJUKPENSION	11
5.3. VISSTIDSPENSION	11
5.4. EFTERLEVANDEPENSION	12
5.5. LIVRÄNTA	12
5.6. AVGÅNGSERSÄTTNING	13

1. Pension till förtroendevalda

PBF har antagits av kommunfullmäktige 13 mars 2002 med ändring 13 juni 2007 och OPF-KL14 har antagits av kommunfullmäktige den 14 januari 2015, att gälla från den 1 januari 2015. OPF-KL18 antogs av kommunfullmäktige den 7 november 2018, att gälla från den 1 januari 2019.

Dessa tillhörande tillämpningsanvisningar har antagits av kommunstyrelsen den **2023-05-02 § 75** och gäller från 1 januari 2023.

Tillämpningsanvisningarnas syfte är att precisera och underlätta tillämpningen av OPF-KL och PBF i Svedala kommun. De innehåller även en sammanfattning av omställningsförmåner och villkor.

Tillämpningsanvisningar för OPF-KL och PBF gäller tillsvidare och uppdateras vid behov.

1.1. Definitioner

Med fritidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar mindre än 40 procent av heltid.

Med deltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag är på deltid men omfattar mer än 40 procent av heltid

Med heltidspolitiker avses förtroendevalda vars uppdrag omfattar heltid.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

1.2. Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsen är kommunens pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KL:s och PBFs regler inom ramen för dessa tillämpningsanvisningar.

1.3. Ansökan om förmåner

Ansökan om förmåner enligt OPF-KL och PBF görs hos kommunen på de sätt som pensionsmyndigheten bestämmer. Ansökan ska göras skriftligt.

1.4. Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalda är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär och som behövs för att kunna bedöma rätten till, samt beräkna förmåner.

Utebliven uppgift enligt kommunens anvisningar medför att utbetalning inte sker eller att pågående utbetalning stoppas.

1.5. Omfattning

OPF-KL och PBF gäller endast förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen som fullgör uppdrag i Svedala kommun. Bestämmelserna är alltså inte tillämpliga på personer som kommunen

utser till att fullgöra uppdrag hos andra juridiska personer, som till exempel bolag eller samverkansorgan.

1.5.1. Förtroendevald som omfattats av PBF i tidigare uppdrag i kommunen

Förtroendevalda som i tidigare uppdrag i kommunen omfattats av PBF och efter ett uppehåll återkommer till ett nytt uppdrag som hel- eller deltidspolitiker, omfattas även fortsättningsvis av PBF.

1.5.2. Förtroendevald som innehaft uppdrag hos annan huvudman

Vid beslut om vilket regelverk som är tillämpligt för respektive förtroendevald bortses från nuvarande eller tidigare uppdrag hos andra huvudmän än Svedala kommun.

2. Information

Kommunens förtroendevalda kan kontakta KPA Pension vid frågor om sina pensions- och omställningsförmåner i uppdraget.

I samband med hel- eller deltidspolitikers avgång från sitt uppdrag, lämnas särskild information om rutiner för ansökan om pensions- och omställningsförmåner.

Minst en gång per mandatperiod arrangeras ett informationsmöte för kommunens förtroendevalda.

3. Omställningsstöd enligt OPF-KL

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiskt omställningsstöd kan komma i fråga för hel- och deltidspolitiker som omfattas av OPF-KL. Omställningsbestämmelserna syftar till att det ekonomiska omställningsstödet ska kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser.

När längden på sammanhängande uppdragstid ska bedömas, anses inte föräldraledighet, ledighet för sjukdom eller liknande som avbrott i uppdragstiden.

3.1. Aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Svedala kommun.
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen.
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

3.1.1. Riktlinjer för aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiv omställningsinsats utifrån det behov som den förtroendevalde anses ha. Insatsen ska så långt det går motsvara de omställningsinsatser som erbjuds medarbetare i kommunen. Omställningsinsatsen är beloppsbegränsad till 2 prisbasbelopp.

Den aktiva omställningsinsatsen ska utnyttjas inom ett år efter att ansökan beviljats. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns, samt besluta om annan aktiv omställningsinsats i undantagsfall ska erbjudas.

Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara: Rådgivning och vägledning, kompletterande studiestöd, kostnader för kortare utbildning eller praktik, kurslitteratur, hjälp med att starta eget.

3.1.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om aktiv omställningsinsats senast tre månader efter avgången från uppdraget. Skriftlig ansökan skickas till kommunen. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

3.1.3. Uppgiftsskyldighet

På begäran ska den som beviljats aktiva omställningsinsatser kunna styrka deltagande i aktiviteter som kommunen bekostat.

3.2. Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- innehar uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Svedala kommun.
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid som hel- eller deltidspolitiker i kommunen.
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Den förtroendevalda har rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd per fullgjort år i uppdraget. Under de två första åren är stödet 85 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten, och det tredje året 60 procent. Ekonomiskt omställningsstöd kan som längst betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas och utbetalas av kommunen. Det utbetalde beloppet är preliminärt och avräkning kan komma ske vid senare utbetalningstillfälle.

3.2.1. Starttidpunkt för ekonomiskt omställningsstöd

Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som gett rätt till förmånen. Uttaget av det ekonomiska omställningsstödet kan inte skjutas upp. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag.

3.2.2. Ansökan

Den förtroendevalde ska ansöka om önskat uttag av ekonomiskt omställningsstöd senast tre månader efter avgången från uppdraget. Ansökan skickas till kommunen. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

3.2.3. Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs från första dagen med ekonomiskt omställningsstöd.

För att ha rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs att den förtroendevalda till exempel

- är inskriven på arbetsförmedlingen
- bedriver studier som berättigar till ledighet enligt studieledighetslagen

Den egna aktiviteten kan komma att behövas styrkas med kopia av handlingsplan från arbetsförmedlingen, studieintyg från skola/utbildningsinstitution, under tiden med ekonomiskt omställningsstöd. Underlaget skickas till kommunen.

Om den förtroendevalda inte inkommit med underlag som styrker egen aktivitet, kan den förtroendevalda bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet. Beslut om krav på återbetalning fattas av pensionsmyndigheten.

3.2.4. Samordning

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande samordnas med förvärvsinkomst, innan samordning sker dessa år, undantas ett prisbasbelopp från samordning.

Den förtroendevalda ska varje månad under andra och tredje utbetalningsåret lämna inkomstuppgift. Detta ska göras senast den 10:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

3.2.5. Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

Om den förtroendevalda under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan kommunen besluta att minska det ekonomiska omställningsstödet med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.

Kommunen kan också helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalda dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Svedala kommun, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalda skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

3.2.6. Retroaktiv utbetalning

Maximalt tre månaders ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

3.3. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången:

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i Svedala kommun,
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid kommunen,
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan som tidigast betalas ut från den tidigaste åldern för uttag av allmän pension och i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört. Stödet är 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten. Som längst kan det betalas ut till och med kalendermånaden innan den förtroendevalda uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

3.3.1. Regler för förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Samma regler som för ekonomiskt omställningsstöd gäller även för förlängt ekonomiskt omställningsstöd, med följande undantag:

- Det förlängda omställningsstödet beviljas och betalas ut för ett år i taget.
- Inget fribelopp finns vid samordning med förvärvsinkomst.

3.3.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka om förlängt ekonomiskt omställningsstöd senast tre månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder.

För fortsatt utbetalning efter en beviljad period med förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs förnyad ansökan senast tre månader innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.

Ansökan skickas till kommunen. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

3.3.3. Retroaktiv utbetalning

Maximalt tre månaders förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

3.4. Information

Kommunen har rätt att ta in tredje part som har till uppgift att informera om de regler som gäller för omställningsstöd i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget. Förtroendevald kan även kontakta KPA med frågor om deras förmåner.

4. Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL

Pensionsbestämmelserna enligt OPF-KL gäller alla förtroendevalda med undantag av dem som vid tillträdet av uppdrag i Svedala kommun:

- har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Pensionsmyndigheten kan i enskilt fall besluta att OPF-KL ändå ska gälla, och bestämmer i så fall villkoren för detta.

4.1. Ålderspension

Kommunen sätter årligen av pensionsavgifter, beräknade på den förtroendevaldas pensionsgrundande årsarvode, till en pensionsbehållning i kommunens balansräkning. Pensionsbehållningens värde ökas årligen med inkomstbasbeloppets förändring.

4.1.1. Små pensionsavgifter

Om pensionsavgiften för ett kalenderår är mindre än 3 procent av inkomstbasbeloppet, betalas avgiften ut kontant året efter intjänandet i stället för att sättas av till en pensionsbehållning, dock utan pensionsrätt. Belopp under 200 kr utbetalas inte, gäller för 2019. Från 2019 räknas de 200 kr upp med förändringen i inkomstbasbeloppet.

4.1.2. Pensionsinformation

Den förtroendevalda får information från KPA Pension om sin ålderspension enligt OPF-KL, pensionsgrundande inkomst, avsättning av pensionsavgift och pensionsbehållning.

4.1.3. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av ålderspension senast tre månader före önskad utbetalning. Utbetalningen görs av KPA Pension.

4.2. Efterlevandeskydd

Ålderspensionen innehåller ett efterlevandeskydd. Det innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande. Efterlevandeskyddet kan väljas bort i samband med ansökan om ålderspension.

Ersättning enligt efterlevandeskyddet beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.2.1. Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

Den förtroendevalda ska samtidigt med ansökan om utbetalning av ålderspension, på samma blankett, ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.

4.2.2. Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av efterlevandeskydd. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall.

Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.3. Sjukpension

Sjukpension enligt OPF-KL betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning. Gäller för förtroendevalda med uppdrag om minst sammanlagt 40 % i Svedala kommun.

En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Under tid med sjukpension ska kommunen fortsätta att sätta av pensionsavgifter för ålderspension.

Sjukpensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

4.3.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av sjukpension senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

4.4. Familjeskydd

Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande i samband med den förtroendevaldas dödsfall. Gäller för förtroendevalda med uppdrag om minst sammanlagt 40 % i Svedala kommun.

Familjeskydd/efterlevandepension beräknas och betalas ut av KPA Pension.

4.4.1. Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av familjeskydd/efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall. Pensionsmyndigheten kan i särskilda fall bevilja undantag från denna tidsgräns.

5. Pensions- och avgångsförmåner enligt PBF

Pensions- och avgångsförmåner enligt PBF kan bara vara aktuella för den som före valet 2014 tillträtt ett uppdrag som hel- eller deltidspolitiker i Svedala kommun.

5.1. Ålderspension

Rätt till ålderspension har den som:

- avgår tidigast månaden hen fyller 65 år, eller
- fram till samma tidpunkt haft rätt till visstidspension eller sjukpension enligt PBF.

Ålderspensionen kan tas ut först efter avgång från det pensionsgrundande uppdraget. Inga pensionsavgifter sätts av, utan förmånens storlek beräknas utifrån den pensionsgrundande inkomsten åren före avgången. Pensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

En förtroendevald som omfattas av PBF men inte har fyllt 50 vid avgången, kan i stället ha rätt till livränta från 65 års ålder. Se avsnitt 5.5 Livränta för information om detta.

5.1.1. Samordningsbestämmelser

Ålderspensionen ska samordnas (minskas) med allmän pension och nettofixeras vid beräkningen. Vid nettofixering av ålderspension för deltidspolitiker ska hänsyn tas till uppdragets omfattning vid samordning med allmän pension.

5.1.2. Pensionsinformation

Den förtroendevalda får information av kommunen om sin ålderspension.

5.1.3. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av ålderspension senast tre månader före önskad utbetalning.

5.2. Sjukpension

Sjukpension betalas ut under den tid den förtroendevalda har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör även rätten till sjukpension.

En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.

Tid med sjukpension anses som pensionsgrundande tid vid beräkning av ålderspension/livränta och visstidspension.

Sjukpensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

5.2.1. Samordningsbestämmelser

Sjukpensionen ska samordnas (minskas) med socialförsäkringsförmåner och eventuella förvärvsinkomst. I övrigt så sker samordning enligt § 10 moment 3 och 4 i reglementet för PBF.

Inlämning av inkomstuppgifter sker till KPA Pension enligt kommunens instruktioner.

5.2.2. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av sjukpension senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning.

5.3. Visstidspension

Rätt till visstidspension har den som vid avgången:

- har fyllt 50 men inte 65 år och
- avgår vid mandatperiodens slut, eller
- har innehaft sitt uppdrag i minst 36 kalendermånader eller under två på varandra följande mandatperioder.

Pensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

5.3.1. Samordning

Visstidspensionen ska samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Av förvärvsinkomsten undantas tre prisbasbelopp per år. Vid samordning av visstidspension som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska i normalfallet hänsyn tas till detta.

Inlämning av inkomstuppgifter sker till KPA Pension enligt instruktioner.

5.3.2. Information

Kommunen ska informera om de regler som gäller för visstidspension i samband med att en förtroendevald med rätt till sådan förmån avgår från uppdraget.

Maximalt tre månaders visstidspension kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

5.4. Efterlevandepension

Efterlevandepension kan betalas ut i form av efterlevandepension till vuxen, kompletterande änkepension och barnpension i samband med den förtroendevaldas dödsfall.

Rätten till efterlevandepension finns både under tiden den förtroendevalda innehar sitt uppdrag och under tid med rätt till ålderspension, sjukpension eller visstidspension enligt PBF.

Efterlevandepension beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

5.4.1. Ansökan

I händelse av den förtroendevaldas dödsfall ska efterlevande ansöka hos kommunen om utbetalning av efterlevandepension. Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall.

5.5. Livränta

Rätt till livränta har den som vid avgången:

- har innehaft sitt pensionsgrundande uppdrag i minst tre år och
- inte har fyllt 50 år.

Efter ansökan från en förtroendevald som har rätt till ålderspension enligt PBF kan kommunen besluta att hen i stället ska få denna omvandlad till en livränta.

Pensionen beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från kommunen.

5.5.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av livränta senast tre månader före önskad utbetalning. Samma sak gäller för den förtroendevalda som önskar få sin ålderspension omvandlad till en livränta.

5.6. Avgångsersättning

Rätt till avgångsersättning har den som vid avgången:

- Inte har fyllt 50 och
- avgår vid mandatperiodens slut, eller
- har innehaft sitt uppdrag i minst 36 kalendermånader eller under två på varandra följande mandatperioder.

Uppdragstid i månader	Inte fyllt 40 år	Fyllt 40 men inte 50 år
mindre än 72	1 år	1 år
72 men mindre än 96	2 år	2 år
96 men mindre än 120	2 år	3 år
120 men mindre än 144	2 år	4 år
144 eller mer	2 år	5 år

Avgångsersättning beräknas och utbetalas av kommunen.

5.6.1. Ansökan

Den förtroendevalda ska ansöka hos kommunen om utbetalning av avgångsersättning senast tre månader före önskad utbetalning.

5.6.2. Samordning

Avgångsersättningen ska samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Av förvärvsinkomsten undantas tre prisbasbelopp per år från samordning. Vid samordning av avgångsersättning som beviljats deltidssysselsatt förtroendevald ska i normalfallet hänsyn tas till detta.

Den förtroendevalda ska varje månad med avgångsersättning lämna inkomstuppgift, på anvisat sätt. Detta ska göras senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut. Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.

Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att avgångsersättning ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit kommunen tillhanda.

5.6.3. Retroaktiv utbetalning

Maximalt tre månaders avgångsersättning kan betalas ut retroaktivt, räknat från ansökningstillfället.

5.6.4. Information

Kommunen ska informera om de regler som gäller för avgångsersättning i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

Kim Nybble, ansvarig
HR-enheten

Ansvarig för dokumentets utformning och uppdatering:
Jenny Hübner
HR-enheten